

Nederland springt er goed uit in Europa

Sociaaleconomische en technologische ontwikkelingen zullen zeker zoveel invloed hebben op de toekomst van de Nederland landbouw als klimaatverandering. Dat concluderen Wageningse onderzoekers. Toch gaan veel boeren hun bedrijfsvoering aanpassen aan veranderende teeltomstandigheden, omdat ze geen inkomensrisico's willen lopen.

Klimaatverandering zal relatief beperkte gevolgen hebben voor de Nederlandse landbouw.

In het programma Klimaat voor Ruimte hebben onderzoekers van Wageningen UR de invloed van klimaatverandering op de landbouw geanalyseerd. De studie volgt op een praktijkproject in Noord-Nederland (zie pagina 7). 'Wij hebben in het AgriAdapt-project op twee manieren de invloed van klimaatverandering op gewasopbrengsten geschat', vertelt Pytrik Reidsma van de leerstoelgroep Plantaardige Productiesystemen van Wageningen University, onderdeel van Wageningen UR. 'Met een gewasmodel, dat in algemene zin een beeld geeft van veranderende gewasopbrengsten, en met de Agroklimatekalender uit het praktijkproject, die specifiek kijkt naar veranderende klimaatsextremen.'

Met de door de onderzoekers ontwikkelde Agroklimatekalender kun je inschatten van welke klimaatfactoren gewassen op dit moment last ondervinden, en hoe dat verandert bij een ander klimaat. Het instrument, dat gewas- en teeltkennis combineert met klimaatdata, is vooral geschikt voor regionale studies en helpt bij bepaling van effectieve aanpassingsmaatregelen. Zo laat de kalender voor pootaardappelen zien dat bij hevige regenval tussen mei en september gaat een kwart tot driekwart van de pootaardappelen ver-

rotten; maar ook dat dit niet vaker zal voorkomen bij een veranderend klimaat. De resultaten van de Agroklimatekalender en het gewasmodel zijn daarna gekoppeld aan de geschatte invloed van technologische ontwikkelingen, ander bedrijfsmanagement en veranderende prijzen, vertelt Reidsma. 'Vervolgens hebben we op bedrijfsniveau gekeken wat een boer het beste kan doen.' De onderzoekers concluderen dat de meeste gewassen die nu worden geteeld in Nederland gaan profiteren van de klimaatverandering. Veel gewassen geven meer opbrengst bij stijgende temperaturen, zo laat het gewasmodel zien. Alleen in bepaalde jaren kunnen er negatieve effecten zijn, bijvoorbeeld bij extreme weersomstandigheden. Op bedrijfsniveau blijken adaptatiemaatregelen

niet altijd op te wegen tegen de kosten, door de gemiddeld relatief lage schade door klimaatverandering. Toch zullen veel boeren hun bedrijfsvoering gaan aanpassen, zegt Reidsma. 'De meeste boeren lopen liever geen inkomensrisico's.'

Flevoland

In AgriAdapt is specifiek gekeken naar effectieve adaptatiemaatregelen voor Flevoland. Belangrijke aanpassingen zijn verhoging van het gehalte organisch stof in de bodem en betere drainage. Brengt de toekomst een verder globaliserende en snelgroeiende landbouw en wereldeconomie, dan wordt vooral gewasveredeling belangrijk om de gevolgen van ziekten en plagen te voorkomen. Krijgen we een meer multifunctionele en milieuvriendelijker landbouw, dan verwachten onderzoekers en belanghebbenden meer heil van preventieve maatregelen als een optimale bodemkwaliteit voor weerbaarder planten en groenblauwe dooradering.

De studie laat ook zien dat klimaatverandering niet de enige factor van betekenis is voor de landbouwontwikkeling in de komende decennia. De suikerbietproductie kan bijvoorbeeld veel voordeel hebben van de verwachte klimaatverandering. Toch denken de onderzoekers dat de suikerbietproductie verdwijnt door de liberalisering van de markt. 'Sociaaleconomische en technologische ontwikkelingen hebben minstens zoveel invloed op de toekomst van de landbouw als klimaatverandering', aldus Reidsma. Omdat in zuidelijke landen de omstandigheden nog slechter worden, zal Nederland er Europees gezien relatief goed uitspringen. Toch moeten de landbouwsector en beleidsmakers zich volgens Reidsma wel bewust worden van mogelijke veranderingen. 'Je moet namelijk wel in kunnen spelen op extremen.'

Informatie: www.klimaatlandbouw.wur.nl
Contact: pytrik.reidsma@wur.nl
0317 - 48 55 78

Praktijkboek

Op www.ruimtevoorklimaat.nl is begin december het Praktijkboek voor Klimaatbestendig Inrichten verschenen. Dit online praktijkboek bevat twintig cases in steden en buitengebieden, die een reeks van lessen, tips en suggesties hebben opgeleverd. Ook worden de instrumenten beschreven waarmee de belangrijke klimaatfactoren in een projectgebied zijn geanalyseerd, en waar professionals bij klimaatbestendig inrichten rekening mee moeten houden. De door Wageningen UR ontwikkelde Agroklimatekalender is één van die instrumenten.